

॥ तुरीयातीतोपनिषत् ॥

ॐ तुरीयातीतोपनिषद्वेद्यं यत्परमाक्षरम् ।
तत्तुर्यातीतचिन्मात्रं स्वमात्रं चिन्तयेऽन्वहम् ॥
तुरीयातीतसंन्यासपरिव्राजाक्षमालिका ।
अव्यक्तैकाक्षरं पूर्णा सूर्याक्ष्यध्यात्मकुण्डिका ॥
हरिः ॐ पूर्णमदः पूर्णमिदं पूर्णात्पूर्णमुदच्यते ।
पूर्णस्य पूर्णमादाय पूर्णमेवावशिष्यते ॥
ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥
अथ तुरीयातीतावधूतानां कोऽयं मार्गस्तेषां का
स्थितिरिति पितामहो भगवन्तं पितरमादिनारायणं
परिसमेत्योवाच ।
तमाह भगवन्नारायणो योऽयमवधूतमार्गस्थो लोके
दुर्लभतरो नतु बाहुल्यो यद्येको भवति स एव नित्यपूतः स एव
वैराग्यमूर्तिः स एव ज्ञानाकारः स एव वेदपुरुष इति
ज्ञानिनो मन्यन्ते ।
महापुरुषो यस्तच्चित्तं मय्येवावतिष्ठते ।
अहं च तस्मिन्नेवावस्थितः सोऽयमादौ तावत्क्रमेण
कुटीचको बहूदकत्वं प्राप्य बहूदको हंसत्वमवलम्ब्य
हंसः परमहंसो भूत्वा स्वरूपानुसन्धानेन
सर्वप्रपञ्चं विदित्वा दण्डकमण्डलुकटिसूत्र-
कौपीनाच्छादनं स्वविध्युक्तक्रियादिकं सर्वमप्सु
संन्यस्य दिगम्बरो भूत्वा विवर्णजीर्णवल्कलाजिन-
परिग्रहमपि संत्यज्य तदूर्ध्वममन्त्रवदाचरन्क्षौरा-
भ्यङ्गस्नानोर्ध्वपुण्ड्रादिकं विहाय लौकिकवैदिकम-
प्युपसंहृत्य सर्वत्र पुण्यापुण्यवर्जितो ज्ञानाज्ञानमपि
विहाय शीतोष्णसुखदुःखमानावमानं निर्जित्य वासनात्रय-
पूर्वकं निन्दानिन्दागर्वमत्सरदम्भदपद्वेषकामक्रोधलोभ
मोहहर्षामर्षासूयात्मसंरक्षणादिकं दग्ध्वा स्ववपुः
कुणपाकारमिव पश्यन्नयत्नेनानियमेन लाभालाभौ समौ
कृत्वा गोवृत्त्या प्राणसन्धारणं कुर्वन्त्यत्प्राप्तं तेनैव
निर्लोलुपः सर्वविद्यापाण्डित्यप्रपञ्चं भस्मीकृत्य स्वरूपं
गोपयित्वा ज्येष्ठाज्येष्ठत्वानपलापकः सर्वोत्कृष्टत्व-
सर्वात्मकत्वौद्वैतं कल्पयित्वा मत्तो व्यतिरिक्तः कश्चिन्ना-

न्योऽस्तीति देवगुह्यादिधनमात्मन्युपसंहृत्य दुःखेन नोद्विग्नः
सुखेन नानुमोदको रागे निःस्पृहः सर्वत्र शुभाशुभयो-
रनभिस्नेहः सर्वेन्द्रियोपरमः स्वपूर्वापन्नाश्रमाचारविद्या-
धर्मप्राभवमननुस्मरन्त्यक्तवर्णाश्रमाचारः सर्वदा
दिवानक्तसमत्वेनास्वप्नः सर्वदासंचारशीलो
देहमात्रवशिष्टो जलस्थलकमण्डलुः सर्वदानुन्मत्तो
बालोन्मत्तपिशाचवदेकाकी संचरन्नसंभाषणपरः
स्वरूपध्यानेन निरालम्बमवलम्ब्य स्वात्मनिष्ठानुकूलेन
सर्वं विस्मृत्य तुरीयातीतावधूतवेषेणाद्वैतनिष्ठापरः
प्रणवात्मकत्वेन देहत्यागं करोति यः सोऽवधूतः स
कृतकृत्यो भवतीत्युपनिषत् ॥
ॐ तत्सत् ॥
ॐ पूर्णमदः पूर्णमिदं पूर्णात्पूर्णमुदच्यते ।
पूर्णस्य पूर्णमादाय पूर्णमेवाशिष्यते ॥
ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥
इति तुरीयातीतोपनिषत्समाप्ता ॥

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com
Last updated April 25, 2000